

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 3 май 2019 г.
(OR. en)

8801/1/19
REV 1

SPORT 50

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Повишаване на участието на децата и младите хора в спортни дейности в Европа на 21 -ви век – Ориентационен дебат

След консултация с работна група „Спорт“ председателството изготви приложения документ за обсъждане, който да послужи за основа на ориентационния дебат по време на заседанието на Съвета по образование, младеж, култура и спорт на 22—23 май 2019 г.

Повишаване на участието на децата и младите хора в спортни дейности в Европа на 21

-ви век

Спортуването е свързано с редица добре документирани ползи както на индивидуално равнище, така и за обществото. Същевременно статистиката сочи, че въпреки различното положение в отделните държави членки, *интересът към спортуването средно за ЕС намалява*. Почти една четвърт от всички млади европейци (на възраст между 15 и 24 години) изобщо не се занимават със спорт или физическа активност, като в периода 2009—2017 г. процентът на неучастие е нараснал със 7 процентни пункта¹. Факторите, които оказват влияние за това децата и младите хора да не се занимават активно със спорт, са много. Настоящият документ има за цел да разгледа някои от тях с цел да се установи по какъв начин наблюдаваните в момента тенденции могат да се отразят върху участието в спортна дейност през 21-ви век.

На първо място *конкуренцията на „пазара на развлекателни дейности“*, която влияе на начина, по който децата и младите хора прекарват свободното си време, може да бъде голяма, особено като се има предвид натискът, оказван от развлекателния сектор и по-специално от цифровия му сегмент. В резултат на технологичния напредък, който позволи по-голяма свързаност с висока скорост на широколентовия достъп, развлеченията, достъпни от дома, (напр. компютърни игри, гледане и/или взаимодействие с аудиовизуално съдържание) станаха по-привлекателни и може да се очаква в бъдеще те да бъдат още по-атрактивни². Освен това технологиите могат да предложат на децата и младите хора нови възможности за развлечение (напр. като зрители на спортни прояви) и да разширят възприятията им за съществуващите възможности, какъвто е също случаят с различните форми на културно участие (напр. кино, представления на живо, културни обекти), които са популярни сред младите хора в ЕС³.

---

¹ Специален Евробарометър относно спорта и физическата активност 334 (2010 г.) и 472 (2018 г.).

² López Sintas, J., Rojas de Francisco, L., и García Álvarez, E. (2017). Home-based digital leisure: Doing the same leisure activities, but digital. Cogent Social Sciences, <http://dx.doi.org/10.1080/23311886.2017.1309741>

³ Евростат (2017 г.), Статистически данни в областта на културата - участие в културния живот според социалноикономическия произход.

За разлика от тях *спортът продължава да предлага преживявания от „аналогов“ тип*, чиято привлекателност зависи от наличността, достъпността и качеството на спортните съоръжения и от социалното взаимодействие със съотборниците и съответния спортен персонал. Технологиите за разширена реалност може да притежават потенциал за създаване в бъдеще на нови спортове с компонент за физическа активност, но понастоящем влиянието им е в най-добрия случай пренебрежимо малко. Ето защо въпреки че разнообразните развлекателни дейности играят положителна роля за личностното развитие на децата и младите хора, съществува риск през 21-ви век спортът да има по-малко възможности да допринася за това.

Същевременно *разходите за спортване* са важен определящ фактор за нивото на спортно участие, независимо от възрастта. Степента, в която спортните клубове трябва да изискват принос от своите членове за подкрепа на ежедневната им дейност и дори инвестиции, вместо да разполагат с достъп до публично финансиране или сигурно частно спонсориране, може да окаже влияние за това дадено лице да предпочете спорта пред други занимания. Това важи и за неорганизираните спортни занимания, при които разходите имат значение, тъй като по правило се поемат изцяло от съответното лице.

По отношение на „спортната икономика“ трябва да се вземат предвид и последиците от все по-голямото *комерсиализиране на спорта*⁴. От една страна, елитният спорт бива широко отразяван в медиите. Освен че е източник на приходи, той може също да вдъхнови хората, особено децата, да започнат да се занимават със спорт. От друга страна, ако се акцентира прекалено силно върху търговските аспекти, някои спортни организации могат да бъдат ориентирани повече към търсене с цел печалба на млади таланти за висшите спортни ешелони и да отделят по-малко внимание на създаването на условия за спорта да изпълни своята социална и образователна функция⁵.

Механизмите за финансова солидарност между спортния елит и масовия спорт са един от начините за повишаване на капацитета на масовия спорт да стимулира активното участие в спортна дейност. Във всички случаи, като се отчитат настоящите тенденции за развитие, трябва да се анализира необходимостта от хармонизиране на програмите на елитния спорт и на масовия спорт в бъдеще, в контекста на стремежа за обръщане на низходящата тенденция в нивата на участие в спортна дейност.

---

⁴ Макар и да възлиза на 91 милиарда долара през 2017 г. „очаква се световният пазар на спортни прояви да достигне кумулативен годишен темп на растеж от 3,6 процента в периода 2017–2021 г.“. UNCTAD (2018), Competition issues in the sale of audiovisual rights for major sporting events, достъпен на: <https://bit.ly/2PoJysq>

⁵ Договор за функционирането на Европейския съюз, член 165, параграф 1.

Друг въпрос, който трябва да бъде разгледан в тази дискусия, е свързан с **нагласите и профила на сегашните поколения деца и млади хора**, и по-специално с мотивацията им да се занимават със спорт. Качествени изследвания показват, че децата и тийнейджърите се интересуват от спорта, тъй като той способства за социалното взаимодействие и подкрепа, помага за поддържането на оптимално тегло и преди всичко е източник на развлечение. Последното обикновено важи в контекст, в който липсва силен натиск за състезание и победа⁶.

Нещо повече, въпреки че определено има нужда от повече социологически проучвания, бъдещите поколения млади хора понякога са описвани като склонни да следват не само спортове с установени традиции, но и нововъзникващи спортове⁷. В този контекст е важно да се установи до каква степен европейският спортен пазар в действителност е отворен за нови спортни заинтересовани страни, с оглед на повишаване на възможностите за убеждаване на бъдещите поколения млади хора да бъдат по-активни физически.

Без съмнение значителна част от разговора следва да бъде посветена на демографските сектори, чието спортно участие по традиция е слабо – тук се открояват по-специално **момичетата и младите жени**, както и **лицата с увреждания**. Предприемането на действия на равнище ЕС и държави членки, с акцент върху тези групи, би могло да доведе до по-голяма активност на бъдещите поколения млади европейци.

---

⁶ Allender, S. и др. (2006), Understanding participation in sport and physical activity among children and adults: a review of qualitative studies. Health Education Research, т. 21, бр. 6, стр. 826-835.

⁷ Changing the game: How gen Z is redefining sports, consumption & sponsorship (2018). Докладът е достъпен [тук](#).

Министрите се приканват да изразят вижданията си по изложените в настоящия документ елементи, с цел да се подкрепи обмена на добри практики и потенциални политически решения, които могат да допринесат за това младите хора в Европа да имат повече познания за спорта и да участват по-активно в спортна дейност. Изложените по-долу въпроси са формулирани така, че да се зададе известна насока на обсъжданията:

1. По какъв начин публичните органи и спортното движение могат да сътрудничат на равнище ЕС и държави членки, за да се повиши процентът на децата и младите хора, които участват в спортна дейност?
2. Какви мерки могат да бъдат предприети на равнище ЕС, за да се укрепят връзките между спортния елит и масовия спорт с оглед на по-голяма подкрепа за социалната и образователната функция на спорта?